

ÚVOD	11
KAPITOLA 1	
SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA	13
1.1. PERCEPCIA POLITICKÉHO REŽIMU V DESAŤROČNEJ PERSPEKTÍVE	13
1.1.1. Spokojnosť s vývojom spoločnosti v prvých rokoch transformácie	13
1.1.2. Postoje k pred- a ponovembrovému režimu	17
1.1.3. „Winners“ a „losers“ a vedomie nevyhnutnosti ekonomického zmeny	22
1.1.4. Čo sa nám splnilo?	29
1.2. VNÍMANIE VÝVOJA SPOLOČNOSTI PRED A PO VOLBÁCH	
1998	32
1.2.1. Hierarchia spoločenských problémov	36
1.2.2. Hodnotenie celkového vývoja a vládnej politiky	40
1.2.3. Čo nás čaká?	47
KAPITOLA 2	
POLITICKÉ STRANY A ICH PRÍVRŽENCI	53
2.1. VÝVIN VYBRANÝCH POLITICKÝCH STRÁN V 90. ROKOCH	54
2.1.1. Hnutie za demokratické Slovensko	54
2.1.2. Kresťanskodemokratické hnutie	58
2.1.3. Strana demokratickej ľavice	62
2.1.4. Strana maďarskej koalície	65
2.1.5. Slovenská národná strana	67
2.1.6. Demokratická strana	69
2.1.7. Strana občianskeho porozumenia	71
2.1.8. Slovenská demokratická a kresťanská únia	73
2.1.9. Smer	75
2.1.10. Línie štiepenia stranického systému	77

6	2.2. AKO SA MENÍ PODPORA VEREJNOSTI	81
	2.2.1. Čo sa dialo v období po voľbách 1998	81
	2.2.2. Vývin preferencií 1991 – 2000	89
	2.2.3. Vývin mobilizovanej podpory mečiarizmu 1992 – 2000 vo vybraných prostrediach	92
	2.3. MEDZISTRANÍCKE „PRESTUPY“ PRÍVRŽENCOV V OBDOBIACH 1994 – 1998 A 1998 – 2000	98
	2.3.1. Aké stabilné elektoráty majú jednotlivé strany?	100
	2.3.2. Prílevy a odlevy vo vybraných politických stranách v období 1994 – 2000	103
	2.3.3. Kto je bokom?	109
	2.4. PROFILY PRÍVRŽENCOV STRÁN	111
	2.4.1. Sociálne zázemie strán v roku 2000	111
	2.4.2. Názory a postoje prívržencov v roku 2000	118
	2.5. PODPORA POLITICKÝCH STRÁN MEDZI NADCHÁDZAJÚCIMI PRVOVOLÍČMI A PRVOVOLÍČMI Z VOLIEB 1998	136
	2.5.1. Prvovoliči 2000, prvovoliči 1998 a všetci starší: porovnanie názorov	138
	2.5.2. Volebné preferencie prvovoličov 2000 v porovnaní s prvovoličmi 1998	140

KAPITOLA 3

VÝVIN LAVO-PRAVÉHO ZAČLENENIA	147
3.1. PRIMNOHO TÝCH, KTORÍ SA NA LAVO-PRAVEJ STUPNICI NEVEDIA ZARADIŤ	148
3.2. A AKO JE TO MEDZI PRÍVRŽENCAMI POLITICKÝCH STRÁN	150
3.3. OBSADENOSŤ STREDU	151
3.4. LAVO-PRAVÉ SEBAZARAĐOVANIE V 90. ROKOCH	152
3.5. PRÍVRŽENCI STRÁN: LAVO-PRAVÉ SEBAZARAĐOVANIE V 90. ROKOCH	154
3.6. POLITICKÉ STRANY: NAJÚSPEŠNEJŠÍ LAVO-PRAVÝ SEGMENT	160
3.7. SOCIOEKONOMICKÉ JADRO LAVO-PRAVÝCH ORIENTÁCIÍ	162
3.8. PRÍVRŽENCI POLITICKÝCH STRÁN V DVOCH LAVO-PRAVÝCH NASVIETENIACH	165

3.9. INÉ SKUPINY V DVOJITOM NASVIETENÍ	168
3.10. PREDSA LEN HLBOKÉ ROZDIELY?	170

KAPITOLA 4

POLITICI A ICH PRÍVRŽENCI	175
4.1. POPULÁRNI POLITICI V ROKOCH 1997 – 2000	175
4.2. DÔVERA A NEDÔVERA K POLITIKOM	179
4.3. KTORÝCH POLITIKOV VYZDVIHLI PRÍVRŽENCI POLITICKÝCH STRÁN	180
4.4. STRANÍCKI LÍDRI	183
4.5. ROBERT FICO	184
4.6. PODPORA POLITIKOV VO VEREJNOSTI: SPÄTOSŤ SO STRANOU	185
4.7. KOLKO ZOSTARLI ZA TRI ROKY?	187
4.8. ODKIAL ČERPAJÚ PODPORU NAJPOPULÁRNEJŠÍ POLITICI?	188
4.9. POHLAD NA SLOVENSKÚ VEREJNOSŤ: DÔVEROU OBDARENÍ POLITICI V 90. ROKOCH	191

KAPITOLA 5

SLOVENSKO A SVET	195
5.1. ZAHRANIČNÁ POLITIKA A VEREJNOSŤ	195
5.1.1. Vývoj názorov na zahraničnopolitické smerovanie Slovenska	196
5.2. DÔVERA A PODPORA VSTUPU DO EÚ A NATO	199
5.2.1. Sociálna báza pro- a protiintegračných postojov	202
5.2.2. Životné a integračné nastavenia	203
5.2.3. Podpora integrácii – príbehy jednotlivých elektorátov	205
5.2.4. EÚ a NATO: paralelné alebo selektívne integračné ciele?	208
5.2.5. EÚ, NATO a neutralita	209
5.3. OČAKÁVANIA SPÁJANÉ SO VSTUPOM DO EÚ	210
5.4. SEVEROATLANTICKÁ ALIANCIA	212
5.4.1. Argumenty „pre a „proti“	212
5.4.2. Obraz aliancie	215

8	5.4.3. Vedomie záväzkov členskej krajiny	215
	5.4.4. Vnímanie kolektívnej obrany	216
	5.5. NA KTORÉ KRAJINY BY SA SLOVENSKO MALO	
	ORIENTOVAŤ?	219
	5.5.1. V4 – bezprostrední susedia	219
	5.5.2. Európa a USA – odlišné percepcie	220
	5.5.3. USA a Rusko	220

KAPITOLA 6

VZŤAH MAJORITNEJ POPULÁCIE K RÓMOM 225

6.1.	VZŤAHY MEDZI RÓMAMI A OSTATNÝM	
	OBYVATELSTVOM	225
6.2.	VZŤAH MAJORITNEJ POPULÁCIE K RÓMOM	229
	6.2.1. Sociálna vzdialenosť a jej faktory	229
	6.2.2. Česko-slovenské porovnanie	234
	6.2.3. Vzťah k Rómom v krajinách strednej	
	a východnej Európy	235
	6.2.4. Vzťahy k Rómom a ostatným „iným“	236
	6.2.5. Vzťahy k Rómom na Slovensku v minulosti	237
6.3.	VZŤAH RÓMOV K MAJORITE	239
6.4.	POSTAVENIE RÓMOV V SPOLOČNOSTI	241
	6.4.1. Percepcia spoločenského postavenia Rómov ostatným	
	obyvateľstvom na Slovensku	241
	6.4.2. Percepcia spoločenského postavenia Rómov majoritou	
	v krajinách strednej a východnej Európy	242
	6.4.3. Názory verejnosti na riešenia tzv. rómskej	
	problematiky	243
	6.4.4. Antidiskriminačné postoje a miera empatie voči Rómom ...	247

KAPITOLA 7

INDIVIDUÁLNA HISTORICKÁ PAMÄŤ 251

7.1.	HISTORICKE OSOBNOSTI VO VNÍMANÍ SLOVENSKEJ	
	VEREJNOSTI	251
	7.1.1. Historický prínos osobností – pohľad verejnosti	255
	7.1.2. Hodnotový profil prívržencov	257

7.2. PRÍTOMNÁ MINULOSŤ – UDALOSTI SLOVENSKÝCH DEJÍN V OPTIKE SÚČASNOSTI	259
---	-----

KAPITOLA 8 NÁBOŽENSKÉ ORIENTÁCIE V 90. ROKOCH

8.1. HLÁSENIE SA K CIRKVÁM, VÝVIN V 90. ROKOCH	266
8.2. POROVNANIE ZISTENÍ Z ROKOV 1991 A 1999	267
8.2.1. Materialisti a postmaterialisti	268
8.2.2. Ideové orientácie	269
8.2.3. Morálne normy	270
8.2.4. Sociálna dištancia	272
8.2.5. Náboženská viera	274
8.2.6. Náležanie k cirkvi	275
8.2.7. Náboženské praktizovanie	276
8.2.8. Dôvera v cirkev	277
8.2.9. Čo sa teda zmenilo?	278
8.2.10. Ako sa spájajú „malé zmeny“	278
8.3. RÍMSKOKATOLÍCI A EVANJELICI	280
8.4. POLITICKÉ INKLINÁCIE SKUPÍN PODLA VIEROVYZNANIA	284
8.5. NÁHLADY NA SPOLOČENSKÉ POSTAVENIE A POLITICKÝ VPLYV CIRKVI	286
8.6. ŠTÁT A CIRKEV	290

KAPITOLA 9 HODNOTOVÉ A POLITICKÉ PROFILY

9.1. HODNOTOVÉ STUPNICE	298
9.2. HODNOTOVÉ ORIENTÁCIE: ZÁKLADNÉ KONTÚRY, POROVNANIE 1997 – 2000	300
9.3. SKUPINY A PROSTREDIA	301
9.3.1. Skupiny s najväčšími posunmi 1997 – 2000	301
9.3.2. Medziskupinové rozdiely na jar 2000	304
9.3. V KTORÝCH PROSTREDIACH MAJÚ POLITICKÉ STRANY NAJVÄČŠIU PODPORU?	315
9.4. LATENTNÉ IDEOVÉ TYPY	320

9.4.1. Latentné ideové typy – ako sme ich zisťovali	320
9.4.2. Zastúpenia manifestných a latentných ideových typov, posuny	322
9.4.3. Posuny profilov sociálnych skupín	329
9.4.4. Latentné pozitívne a latentné negatívne ideové typy	330
9.4.5. Kombinované latentné typy v rôznych prostrediach	332
9.4.6. Skupiny podľa vierovyznania a latentné ideové typy	339
9.5. SÚ ODLIŠNOSTI SPÔSOBENÉ AJ URBÁNNO-RURÁLNYM FAKTOROM?	342
9.6. „ZHLUKY“ STRÁN	344

KAPITOLA 10

CIVILIZAČNÁ GRAMOTNOSŤ	351
-------------------------------------	------------

10.1. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE VO SVETE A NA SLOVENSKU OPTIKOU ŠTATISTIKY	352
10.2. SCHOPNOSŤ ADAPTÁCIE OBYVATELSTVA NA NOVÉ INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE	358
10.3. FAKTORY A ÚROVEŇ CIVILIZAČNEJ GRAMOTNOSTI	361
10.4. POTENCIÁL CIVILIZAČNEJ GRAMOTNOSTI	368

ZÁVER	373
--------------------	------------

PRÍLOHA 1

OKNO 1998 – 2000	379
------------------------	-----

PRÍLOHA 2

OKNO DO 90. ROKOV	395
-------------------------	-----

PRAMENE A LITERATÚRA	409
-----------------------------------	------------